

Hans Forsell – HF: Moderator

Lennart Garmer – LG: Ögonspecialist, adj, SKK/AK

Helena Rosenberg – HR: Husdjursagronom Avelskonsulent hos SKK – arbetar med regelverk

Ulla-Britt Karlmann – UBK: SKK:s registreringsavdelning

Daniel Svensson – DS: Ordf Cocker Spanielklubben

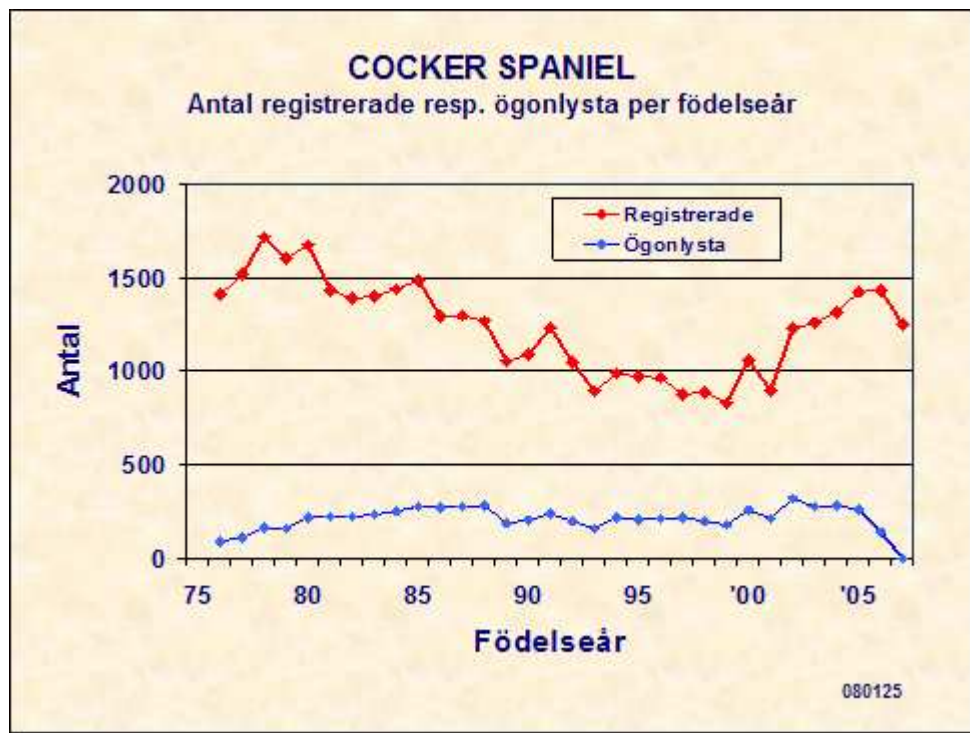
Hannah Säveholm HS: Ledamot Cocker Spanielklubben

Ögonföreläsning - Lennart Garmer

Föreläsningen koncentreras kring hur ögat ser ut och vilka sjukdomar som kan drabba hundens öga. Lennart presenterar också sitt förslag till ögonpolicy (se separat dokument).

Lennart börjar med att visa bilder på hur det normala ögat ser ut. Lennart berättar att eftersom att vissa delar av ögat är genomskinliga, kan man vanligtvis inte se dem förrän de får en sjuklig förändring. På en bild av ögat i genomskärning kan vi se hur ljuset först träffar den genomskinliga hornhinnan och sedan går vidare in i främre ögonkammaren där det finns genomskinlig vätska. Ljuset går sedan vidare genom pupillen som omges av iris. Direkt bakom iris återfinns linsen. Den är helt genomskinlig och hänger i trådar ungefär som ekrar i ett cykelhjul. Linsen fokuserar ljuset så att det faller skarpt mot näthinnan i ögats bakre del. Här i ögats innersta, som vi aldrig kan se med blotta ögat, finns synnerven. Därifrån skickas synintrycken till synbarken som sitter längst bak i hjärnan. Lennart poängterar därför att också hjärnans funktion hör till synförmågan, och att hjärnan därför ska ses som en viktig del i synsystemet. Som exempel berättar Lennart om en valp han fått in för behandling. Valpen hittade inte till matskålen och det konstaterades att den, trots normala ögon var blind. Vid röntgen av hjärnan, där ett kullsyskon också röntgats för att fungera som jämförelsematerial kunde man konstatera att valpen led av vattenskalle och att det ökade trycket i hjärnan gjort den blind.

Om ett arvsanlag ger sjukdom i en del av ögat så kan det drabba hela ögat, som t ex är fallet med PRA när näthinnan dör och hunden blir blind. Lennart redovisar antal ögonlysta cocker spaniel i förhållande till antal registrerade:

© Lennart Garmer 2008

Men Lennart poängterar också att det, när man diskuterar ögonsjukdomar, är viktigt att komma ihåg att de flesta ögon diagnoser är utan anmärkning och redovisar följande statistik:

COCKER SPANIEL

Ögon diagnoser för hundar födda 1990-2006 enligt Avelsdata
Totalt 3600 diagnoser. Samma hund kan ha fler diagnoser.

Diagnos	Antal	Kommentar
Utan anmärkning	3300	92 %
PRA	26	0,7 %
Retinopati (alla)	15	5 "PRA-liknande"
RPED (central PRA)	0	
Katarakt total	18	
Katarakt BP	17	
Katarakt främre Y-söm	22	
Katarakt ÖP	104	2,9 %
Retinal dysplasi (multifokal)	4	
Näthinneveck	5	
Persisterande pupillmembran (PPM)	7	
Corneadystrofi	1	
Uppföljning	8	

© Lennart Garmer 2008

Ögonsjukdomar

Neonatal konjunktivit - Nyfödda valpar kan drabbas av en infektion innanför ögonlocken. Lennart poängterar vikten av att varje uppfödare har kunskap om denna sjukdom och är uppmärksam på dess symptom. Man kan se hur ögonlocken buktar ut vilket orsakas av att det finns var bakom de slutna ögonlocken. Det är viktigt med omedelbar behandling där ögats luckra förslutning försiktigt öppnas så att varet rinner ut. Annars fräts hornhinnan sönder och valpen blir blind. Behandlas sedan med ögonsalva.

Entropion - Invikt ögonlock

Ektropion - Hängande ögonlock. Hunden besväras genom att hornhinnan utsätts mer av damm och blåst. Lennart anser att en cocker spaniels ögonkanter skall sluta tätt.

Felväxande ögonhår – distichiasis - Det är ögonhår precis i ögonlockskanten och om de växer in mot ögat så skaver de på hornhinnan och ger hunden besvär. Hundar med dessa besvär vill inte Lennart rekommendera att användas i avel.

Ektopiska cilier - Felväxande ögonhår innanför ögonlockskanten, kan bli som vassa piggar som går in i ögat. Måste opereras!

Corneadystrofi - Ser ut som en grå fläck i ögat och består av fettkristaller som lagras in i hornhinnan. Det kommer ofta på båda ögonen samtidigt och det har diskuterats om det har med hundens kost att göra. Det är ofarligt och ur avelssynpunkt bör det inte vara något hinder. Lennart berättar att hornhinnan i normalfallet ska vara helt genomskinlig och att det nästan är den enda vävnaden i kroppen som saknar blodkärl.

Keratoconjunctivitis sicca KCS - Brist på tårvärska gör att det blir inflammation i hornhinnan och ögat klibbar igen. Lennart rekommenderar inte att man avlar på hundar med dessa besvär.

Persisterande pupillmembran - PPM iris-iris - Det är trådar som är rester från fosterstadiet som går från iris till iris. Åkomman stör ej synen och utgör därför inget hinder för avel.

Persisterande pupillmembran - PPM iris-cornea - Dessa trådar går från iris till hornhinna. Rekommenderas inte att avla på dessa hundar.

Akut uveit, irit - Ger mycket smärta och kan hota synen inom ett dygn. Tredje ögonlocket kommer fram. Proteiner läcker ut från regnbågshinnan och fäster vilket ger ökat tryck, glaucom. Behandlas med pupillvidgande och cortison. Allvarlig åkomma som kan orsakas av en simpel virusinfektion.

Akut glaucom - Tryckhöjning. Synen hotad och behandling krävs samma dag. Om inte hunden har någon säker skada och ändå drabbas, avstå avel!

Vid undersökning med spaltlampa ser man ett smalt skikt i 30 graders vinkel.

Linsens konstruktion – Saknar blodkärl och får sin näring genom att det läcker in från omgivande vävnad. Linsen är därför beroende av att kringliggande vävnad är frisk.

Kort genomgång av olika katarakttyper där det konstateras att störst och svårast är det med ”övrig partiell katarakt”. Den bedöms som ärftlig, icke ärftlig el ”kan ej bedömas” – uppföljning får då visa hur man ska gå vidare.

Katarakter kan vanligtvis opereras med gott resultat förutsatt att hunden inte har annan sjukdom.

Lennart presenterar sitt

FÖRSLAG TILL ÖGONPOLICY COCKER SPANIEL

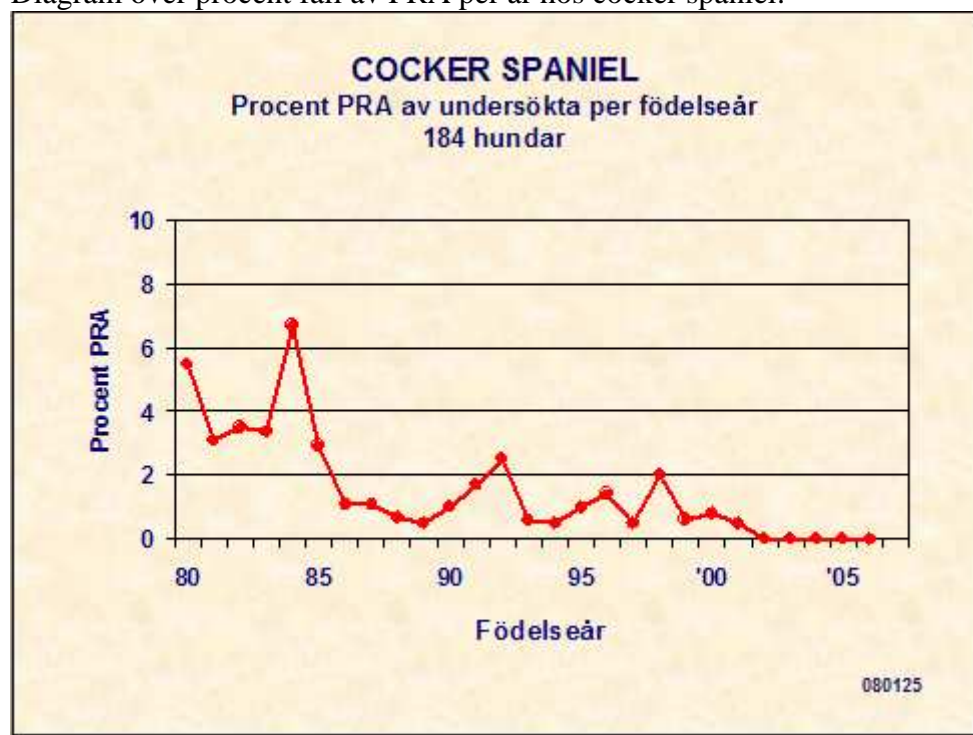
[Se separat dokument!](#)

Progressiv retinal atrofi - PRA

Det finns upp mot 20 olika typer av PRA, vilka tyvärr inte ser likadana ut. Vissa hundar utvecklar sjukdomen tidigt och blir då vanligtvis blind fort. De som utvecklar sjukdomen sent, utvecklar vanligtvis sjukdomen sakta. I ett normalt öga har vi välutvecklade blodkärl. Vid PRA förtvinar blodkärlen och ögat får en annan färgskiftning. Näthinnan förtvinar och tappar struktur, den blir mycket tunnare och ger ökad reflex. Man kan få intrycket att ögat lyser.

Skillnaden på RPED (central PRA) och PRA är att vid den första blir inte hunden helt blind. Vi har i Sverige haft några få fall av RPED och de kom från samma familj. Sjukdomen betraktas nu i stort sett som borta.

Diagram över procent fall av PRA per år hos cocker spaniel:

© Lennart Garmer 2008

PRA upptäcks vid väldigt skiftande ålder, dvs ålder för diagnos. Vid ögonlysning upptäcks sjukdomen ca ett år innan hunden får symptom. Eftersom att PRA som regel debuterar sent och att vi avlar på unga hundar vill Lennart mana till eftertanke.

Undersökningsmetoder för PRA

Oftalmoskopi – ögonlysning. Fördelen med denna metod är att det är en enkel undersökning. Nackdelen är att hunden som regel redan använts i avel när sjukdomen kan konstateras, dvs skadan är redan skedd. Man kan inte upptäcka anlagsbärare.

ERG – Fördel genom tidig diagnos. Nackdel är att den är dyr och kräver att hunden sövs. Anlagsbärare kan inte upptäckas.

DNA-test – Fördelen att vi kan ställa en mycket tidig diagnos och inte bara kan upptäcka sjuka djur, utan också anlagsbärande hundar. Nackdelen är att det är en genspecifik och relativt dyr undersökning.

Arvsgången vid prcd-PRA är recessiv med sen debut.

Gentester ögonsjukdomar

- Markörttester, hög säkerhet.
- Mutationsspecifika tester. De är 100% säkra förutsatt att misstag inte begås i laboratoriet.

Sammanfattande synpunkter på prcd rasernas hälsoprogram med ögonlysning

- Fallen av PRA har genom 30 år av ögonlysning reducerats, få nya fall upptäcks per år.
- PRA upptäcks för sent, hunden kan redan ha använts i avel.
- Anlagsbärare kan inte identifieras.
- Prcd-tester har visat att antalet anlagsbärare är stort.

Synpunkter på DNA-test

- Prcd-testet kan redan hos valpen identifiera genotypen: normal, anlagsbärare el genetiskt affekterad.
- Prcd-testet ger bara svar på prcd-formen av PRA.
- Anlagsbärare kan paras med prcd-testad normal hund, utan risk att avkomman får PRA. Men kombinationen ger statistiskt sett 50% nya anlagsbärare.
- Avkomma till två prcd-PRA-fria föräldrar blir hereditärt fria.
- DNA-testning **bör inte helt ersätta** ögonlysning eftersom att det finns andra ögonsjukdomar och andra former av PRA.

Möjliga problem om DNA-test används i avelsarbetet:

- I rasen finns en el flera andra mutationer som orsakar PRA.
- Felaktig härstamning kan orsaka särskilt allvarliga konsekvenser om hundar förklaras hereditärt fria.

SKK/AK kommer att DNA-testa alla nya fall av PRA i de raser som har central registrering av DNA-resultat.

Nya strategier mot PRA i andra raser

- Pudelklubben har sedan 1/1 2008 nytt hälsoprogram med obligatoriskt prcd-test, frivillig ögonlysning och utvärdering om 3 år.
- Labradorklubben använder sedan 1/1 2007 avelsrekommendationer som går ut på frivilligt prcd-test, frivillig ögonlysning men med krav för att få valphänvisning och vara med på hanhundslista. De tillämnar också en massiv information via hemsidan.

Antal prcd-tester

Antal testade hundar i Sverige har fördubblats på ett år – andel anlagsbärare är lika medan affekterade minskat något. Lennart påpekar att det dock inte är vetenskapligt säkerställda resultat. Jämfört med testade cocker i världen så ligger antal affekterade i Sverige något lägre än i övriga världen:

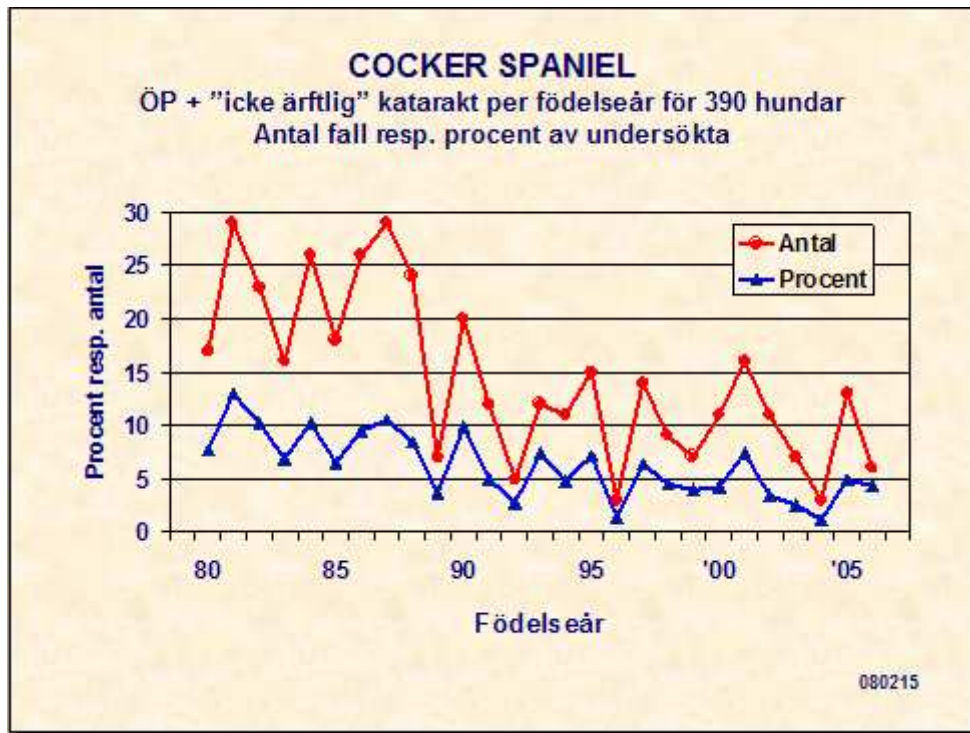
resultat t.o.m.	Sverige		Worldwide	
	2006	2007	2006	2007
antal testade	200	394	?	4838
normala	54 %	54 %	48 %	47 %
anlagsbärare	34 %	38 %	42 %	43 %
genetiskt affekterade	12 %	8 %	10 %	10 %

© Lennart Garmer 2008

Pudel och labrador har 75-80% normala, 19-24% anlagsbärare och bara 1% affekterade. Medan tollarna med 35% anlagsbärare och 7% affekterade uppvisar siffror liknande den svenska cockerspanielpopulationen. Problemet är att tollarnas PRA ser annorlunda ut.

ÖP kontra ”icke ärftlig katarakt”

När det gäller diagnosen övrig partiell katarakt – så diagnosticerades relativt många fram till 1990 då betydligt färre fick diagnosen. Förklaringen är att det då infördes en ny diagnos om ”icke ärftlig katarakt”. Men om vi lägger ihop dessa båda diagnoser, kan vi se en svagt nedåtgående tendens av dessa diagnoser:

© Lennart Garmer 2008

Fråga: Eftersom att det framkommit en hund som testats normal/clear 2006 som sedan visat sig vara carrier, hur många fler hundar är feltestade? Hur seriös är OptiGen?

LG: Det finns ett tidigare känt fall där en pudel fått fel testresultat p g a att en laboratorieassistent vänt ett ställ med provrör fel och att provsvaren därför blivit fel. OptiGen är seriösa!

Frågeställarens kommentar: Har fått veta att en hund i Kroatien drabbats av samma fel.

HF: Uttrycker att det vore önskvärt att kunna följa upp OptiGens kvalitetskontroll.

LG: Man kan inte följa upp kvalitén på ett laboratorium.

Frågeställaren menar att OptiGen inte är villig att göra rätt för sig. Den aktuella hanen har 29 valpar i Sverige och OptiGen har uttryckt att de inte är villiga att ersätta den uppkomna skadan. Frågeställaren undrar därför om man på sådana premisser kan anlita företaget i o med att de inte är villiga att göra rätt för sig vid reklamation? Utifrån konsumentköplagen har det sålts valpar som kanske kommer att reklameras eftersom att de är "felaktiga". Frågeställaren undrar om ett andra testresultat rent tekniskt är giltigt? Frågeställaren upplever att SKK inte har stöttat i den uppkomna situationen och undrar därför hur SKK tacklar problemet rent tekniskt?

HF: bryter diskussionen och konstaterar att Lennart Garmer vill att vi tar diskussionen senare med SKK:s repr

Fråga: Blir det avelsförbud på valp som är resultatet av en parning mellan två anlagsbärare, dvs B-B-hund?

HR: Om hunden när den testas är affekterad, ja!

Fråga: Kan man skilja på olika former av PRA med hjälp av ERG-undersökning?

LG: Nej

Fråga: Vad är det som säger att de raser som ögontestas är de enda som har PRA, är andra raser friskare?

LG: Det är en gammal mutation. Om man skulle ta en slumpmässig test så skulle man säkert hitta det hos fler raser.

HR: Alla rasklubbar för drabbade raser ska ha en strategi för hur problemen ska tacklas. Detta sker genom RAS och Cocker Spanielklubben har kommit in med en gedigen strategi.

Fråga: Anser du att cockern har problem med ögonen?

LG: Nej!

Fråga: Hur ska vi hantera utländska OptiGenresultat, dvs när testet inte är utfört i Sverige?

UBK: Villkoret för att resultatet ska registreras i Sverige är att det ska vara på SKK-remiss eller motsvarande (t ex Norska och Danska kennelklubbarna).

Fråga: Kommer vi att kunna använda testad hane utomlands?

Svaret är att det beror på vilken väg vi väljer. Vid ett obligatoriskt program så kan vi para tiken med hane utomlands och valparna får då en avelsspärr som hävs när valpen testas som normal eller anlagsbärare. Vid ett frivilligt program parar man med vilken hane man vill även om det är önskvärt att den är testad.

Helena går igenom olika alternativ för hälsoprogram

1. **Central registrering.** Registrering av resultat hos SKK innebär att resultaten blir officiella och tillgängliga för alla.
2. **Officiell status.** Krävs ett känt resultat, kan användas med lindrig diagnos och då ok att registrera valpkull.
3. **Friande.** Villkor att resultatet är utan anmärkning. Så fungerar nuvarande program för PRA.

Det är upp till varje rasklubb vilken väg man väljer. Ansökningsgången är att det genom årsmötesbeslut slussas vidare till SSRK och sedan till SKKs Avelskommitté där det tas upp och beslutas om det ses som rätt väg och att ett behov finns. Helena berättar vilka som sitter i Avelskommittén och att man kan överklaga beslut till CS.

Hälsoprogram

Vissa klubbar nöjer sig med att ha frivilliga program och klubbarna arbetar då istället hårt med att ge information till valpköpare. Vissa klubbar har egna hälsoprogram med högre krav t ex för valphänvisning, men det är inte SKK:s sak. Dessa krav uttrycks då i RAS.

Utöver hälsoprogram så finns det grundregler som varje uppfödare måste känna till. Nu när DNA-tester kommer så är ju inte grundreglerna anpassade till det. Grundreglerna kommer därför att revideras. T ex kommer en ny regel fr om 1 jan 2009 om att "Genetiskt affekterad hund får inte användas i avel.". Affekterad hund utesluts enligt grundreglerna alltid ur aveln om det är fråga om en allvarlig sjukdom, dit räknas PRA.

Förordningar anpassas också till att det nu finns gentester för sjukdomar.

Fråga: Om man testar sin hund hos annat företag, har man då gjort fel?

HR: Du förväntas leva efter det resultat hunden fått. Vet man resultatet så menar SKK att man ska leva efter det.

Fråga: Kan man medvetet kringgå resultat och är det i så fall ett disciplinärende?

HR: Ja, om vi får kännedom om det.

Fråga: Om jag går till Laboklin, och får ett resultat, är det grundreglerna som styr hur jag ska hantera den kunskap jag får i o med resultatet?

HR: Ja

Fråga: Är det fel, är det schysst att testa med erbjudet swabtest och sedan utifrån det bara ta blodprov på A-hundar? Kan det ses som ett brott mot reglementet?

HR: Resultatet av swabtestet är oanvändbart eftersom att SKK bara registrerar prov från blod, men det är inget disciplinärende. Men det skulle vara ett tråkigt agerande om bara de hundar som kan förväntas vara fria blodtestades.

LG: Jag anser att OptiGen ska bekosta blodprov.

Helena berättar att det nu finns generella avelsrekommendationer på SKK:s hemsida. Helena förtydligar också om att vi för närvarande har en tillfällig lättnad inom rasen som innebär att tidigare spärrade hundar får söka dispens för att användas i aveln. Det gäller hundar som är anlagsbärare, men inte är affekterade.

Fråga: Om en rasklubb vill gå ur, dvs häva ett befintligt hälsoprogram, kan rasklubben bestämma det?

HR: Om en rasklubb vill gå ur ett befintligt hälsoprogram gör den en ansökan där klubben också förväntas visa att problemet i rasen minskat på ett sådant sätt att det berättigar att hälsoprogrammet upphör. Har klubben ett resonemang som håller, så fattar Avelskommittén beslut om att hälsoprogrammet ska upphöra. Klubbens ansökan går som vanligt via SSRK till SKK.

Nytt Hälsoprogram för PRA

Daniel Svensson inleder sin presentation till nytt hälsoprogram för prcd-PRA med att konstatera att styrelsen förordar den frivilliga vägen, dvs styrelsens förslag till årsmötet är att besluta om frivillig testning av prcd-PRA. I presentationen jämförs den praktiska tillämpningen av det frivilliga alternativet, kontra det obligatoriska.

Hannah Säveholm presenterar två alternativa scenarier som jämför vårt tidigare hälsoprogram med ögonlysning som metod att hindra spridning av PRA, med den nya möjligheten att gentesta hundarna. I exemplet tittar vi på ett tänkt utfall med en hane som använts i avel och senare genom ögonlysning visat sig vara affekterad. När hanen konstateras lida av PRA avelsspärras han tillsammans med alla de avkommor han fått i olika parningar. Med den här metoden utesluts alla valpar ur aveln, dock ej deras mödrar. Om vi istället använder den nya metoden med gentestning, så kan vi titta på det faktiska utfallet. Har hanen parat friska tikar så är ingen affekterad, men alla är anlagsbärare. Vi behöver inte gissa och slå ut alla, utan vi kan "rädda" de som "bara" är anlagsbärare för fortsatt avel. På det sättet kan värdefullt avelsmaterial behållas.

Forts Daniel Svensson: Presentation av Nytt Hälsoprogram

PRA – Progressiv Retinal Atrofi

- prcd-PRA är den enda kända formen av PRA i rasen cockerspaniel.
- PRA nedärvs autosomt recessivt, vilket innebär att båda föräldrarna måste vara anlagsbärare för att få en sjuk avkomma.

Prcd-PRA testet

- Togs fram av forskare på Baker Institute, Cornell Univerity.
- OptiGen utför testerna med en exklusiv licens.
- SKK godkänner bara testresultat från OptiGen där testerna är gjorda med blodprov.

Validering

- Daniel presenterar den validering som gjordes 2006 där resultaten blivit det förväntade, dvs hund med den kliniska diagnosen PRA har i valideringen gentestats affekterad och genetiskt friska kontrollhundar har inte uppvisat tecken på PRA.
- En DNA-testad affekterad hund har även vid ERG-undersökning blivit fälld för PRA. Hunden ska nu ögonlysas. (Föregående diagnos: Retinopati, PRA-liknande.)
- Fler hundar som är DNA-testade som affekterade kommer att följas upp med ögonlysning, efter att debutålder har uppnåtts.

Det antas att man genom intag av antioxidanter och omega-3 kan fördröja hundens symptom.

Tillförlitlighet hos DNA-test

- DNA-testet anses som tillförlitligt på den svenska populationen cocker.
- Mänskligt felande kan ge felaktiga resultat.

Aktuella siffror

	Augusti 2006	Oktober 2007	Februari 2008	
	OptiGen	OptiGen	OptiGen	SKK
Totalt antal testade	154	324	394	255
Testade Normala	80 (52%)	175 (54%)	213 (54%)	177 (69,4%)
Testade Anlagsbärare	54 (35%)	123 (38%)	150 (38%)	70 (27,5%)
Testade Affekterade	20 (13%)	26 (8%)	31 (8%)	8 (3,1%)

Nuvarande program för PRA

För cockerspaniel gäller särskilda registreringsbestämmelser:

- Avkomma efter föräldradjur som inte ögonundersökts inom ett år före betäckningen, inte kan registreras.
- PRA-hund avelsspärras och avkomma kan ej registreras.
- PRA-hunds bägge föräldrar avelsspärras och avkomma kan ej längre registreras.
- PRA-hunds ev redan producerade avkomma avelsspärras och avkomma kan ej registreras.

Tillfällig lättnad

- Tillfällig lättnad fr o m 1/11 2007 till dess att nytt program utformas efter CSKs årsmöte 2008.
- Lättnaden innebär att tidigare avelsspärrad hund (spärrad p g a diagnosticerad PRA hos förälder el avkomma) som genom gentest med hjälp av SKK-remiss visat sig ”bara” vara anlagsbärare, tillåts paras med DNA-testad fri hund.
- Det är av vikt att fortsätta följa affekterade hundar i ca 5-10 år.

Central registrering

- För tillfällig lättnad krävs central registrering av testresultat.
- Använd SKK-remiss.
- Central registrering = samlad information.
- Att testa utan SKK-remiss innebär att man får testa om.

Tester gjorda före remissen

- Möjlighet att genom hedersintyg, senast 2008-04-30, hos SKK centralt registrera testresultat där SKK-remiss inte använts. Efter det går det ej att registrera gamla resultat.
- Gäller endast tester gjorda före 2007-01-01.
- Möjlighet finns att även registrera markörtest eftersom att OptiGen klargjort att de samkörningar av andra generationens markörtest (A1, B1, C1) och gentester (Normal/clear, Carrier, Affected) på cocker spaniel har stämt överens.

Obligatoriskt eller frivilligt?

- Siffror från OptiGen visar på en hög andel anlagsbärare. Vi kan därför inte utesluta anlagsbärare ur aveln.
- Labradorklubben har arbetat fram och drivit igenom ett hälsoprogram baserat på frivillig testning. CSK har möjlighet att gå samma väg.

Obligatoriskt program

- Obligatorisk DNA-test för alla avelsdjur alt att de är hereditärt fria.
- Central registrering.
- Inga affekterade hundar får användas i aveln.
- Anlagsbärare får endast användas i aveln tillsammans med friförklarad hund.
- Programmet utvärderas om fem år.

Möjliga parningskombinationer med obligatoriskt program

Hane	Tik	Avkomma
Friförklarad	Friförklarad	Kan förklaras hereditärt fri.
Friförklarad	Anlagsbärare	Avkomma som används vidare i avel måste testas
Anlagsbärare	Friförklarad	Avkomma som används vidare i avel måste testas

Frivilligt program

- Frivilligt DNA-test för alla avelsdjur.
- Central registrering.
- Inga affekterade hundar får användas i aveln.
- Anlagsbärare får endast användas i aveln tillsammans med friförklarad hund.
- Programmet utvärderas om fem år.

Möjliga parningskombinationer med frivilligt program

Hane	Tik	Avkomma
Otestad	Otestad	Tillåten, men inte önskvärd. Avkomma som går vidare i avel bör testas.
Otestad	Friförklarad	Avkomma som går vidare i avel bör testas.
Friförklarad	Otestad	Avkomma som går vidare i avel bör testas.
Friförklarad	Friförklarad	Kan förklaras hereditärt fri.
Friförklarad	Anlagsbärare	Avkomma som går vidare i avel bör testas.
Anlagsbärare	Friförklarad	Avkomma som går vidare i avel bör testas.

Fråga: Blir det verkligen tillåtet att para två helt otestade hundar om vi väljer ett frivilligt program?

HR: Ja det blir tillåtet, men vi rekommenderar i så fall att kullen testas.

Oavsett vilket program vi väljer kommer vi inte att kunna göra följande kombinationer:

Hane	Tik	Avkomma
Friförklarad	Affekterad	100% anlagsbärare
Affekterad	Friförklarade	100% anlagsbärare
Anlagsbärare	Anlagsbärare	25% affekterade
Anlagsbärare	Affekterad	50% affekterade
Affekterad	Anlagsbärare	50% affekterade
Affekterad	Affekterad	100% affekterade.

Hereditärt fri

- Med både obligatoriskt och frivilligt program, har vi möjlighet att registrera avkomma till friförklarade föräldrar som hereditärt fria.
- Kontroller? Härstamning stämmer inte alla gånger.
- Avkomma efter hedersintygade fria föräldrar kan också förklaras hereditärt fria.

Utländska hundar

Obligatoriskt program	Frivilligt program
Utländsk hund bör vara testad med SKKs remiss eller motsvarande.	En otestad hund kan paras med utländsk otestad hund.
För utländsk hund kan resultat åberopas vid registrering av valpkull, men resultatet förs då inte in i SKKs veterinärdataregister. Eventuell avkomma åläggs automatiskt avelsspärr. Spärren kan dock hävas om avkomman DNA-testas som fri eller anlagsbärare.	En hund testad normal kan paras med utländsk hund som är otestad, testad normal eller testad anlagsbärare. En hund testad anlagsbärare kan endast paras med utländsk hund som är testad normal. Den utländska hunden bör vara testad med SKKs remiss eller motsvarande. Resultat kan åberopas.

Ögonlysning

- Idag är kravet på ögonlysning ställt på PRA. Med det nya hälsoprogrammet försvinner kravet eftersom vi inte kan ha två verktyg för samma sjukdom.
- CSK HS har yrkat på att få behålla kravet på ögonlysning med ”Känd ögonstatus”. Vi kan inte få ändrat intervall.
- CSK HS föreslår uppstyrning med valpförmedlingen och ögonpolicy.

Diskussion om vi ska ha ett obligatoriskt el frivilligt program

Fråga: Genom obligatoriskt program så kan man väl få ner andelen affekterade och anlagsbärare snabbare?

UBK: Ja

Daniel berättar att styrelsen arbetat med det frivilliga programmet eftersom att de gjort bedömningen att avelsbasen annars utarmas. En annan anledning till att föredra det frivilliga programmet är att cockerspaniel finns i två varianter, vanlig och jaktcocker.

Fråga: Hur kommer det se ut om vi går tillbaka till det gamla systemet?

DS: Det inte går att backa. Enda vägen är framåt.

UBK: Kända anlagsbärare, dvs carriers avelsspärras igen.

Fråga: Ska testningen gälla både vanlig cocker och jaktcocker?

DS: Ja, det är tanken, men först får vi göra en validering även på jaktcocker.

Rastyperna har varit genetiskt separerade i över 80 år. PRA kan vara annorlunda hos jakttypen. Vi har inga kända fall av PRA hos jakttypen här i Sverige.

Fråga: Har ni i styrelsen tittat på hur andra länder gör, t ex Tyskland?

DS: Ja, men vår djurskyddslagstiftning och SKK:s grundregler gör att den tyska modellen inte är någon möjlig väg att gå.

Fråga: Är det tillåtet med äggimplantat?

UBK: Spontant nej, det är samma regler som för AI, vad som är tillåtet.

Fråga: Gäller hedersintyget även utlandsägda hundar?

Nej. För närvarande gäller det svenskägda hundar.

Fråga: Varför får man inte para med utländsk hane testad utan SKK-remiss?

UBK: Det handlar om att kunna styrka identiteten. Tills man har säker kunskap så är det bara SKK remiss som gäller. Det är veterinären som försäkrar att id kontrollen är utförd och på så sätt garanterar vilken hund det gäller.

Fråga: Kan ett hedersintyg för svensk hund godkännas med ett hedersintyg från utlandet?

UBK: Det blir CSK styrelse som beslutar det.

Fråga: Har härstamningskontroll diskuterats när det gäller hereditärt fria hundar?

UBK: Ja

HR: Pudelklubben har pratat om att göra stickprovskontroller. Naturligtvis kommer det att uppdagas förr eller senare om hunden har fel härstamning. Då kommer det att följas upp.

Helena förtydligar att SKK betraktar avkomma till två friska föräldrar som hereditärt fria och att de är det i alla följande generationer.

Fråga: Gäller det bara hundar födda i Sverige?

DS: Ja

Fråga: Hur stor procent är anlagsbärare? Om vi ska visa på en sjunkande tendens, hur tittar man på det?

HS: Det är ju samma urval, dvs de som går i aveln.

HR: Det SKK är intresserad av är ju att problemen inte ökar.

Från flera håll lyfts problemet att det bara är normal/clear-hanar som går i aveln. Det verkar vara ett allmänt problem. Det anges att synen är olika på hanar och tikar, en tik som är anlagsbärare sätts i avel medan hanar som är anlagsbärare betraktas som värdelös.

Fråga: Hur ser en eventuell avelsspärr ut i verkligheten?

UBK: Det står på registreringsbeviset att hunden är avelsspärrad. När man inkommer med resultat av gentest så får man ny stamtavla där avelsspärren är borta.

Fråga: SKK-remissen, är den till för att säkerställa id?

UBK: Ja, det är för att garantera att blodprovet kommer ifrån rätt hund.

Fråga: Hur blir det med en importerad hereditärt fri hane?

DS: Med obligatoriskt program krävs att han testas för att få använda honom i aveln. Med frivilligt program behövs inte hunden testas.

Fråga: Varför räcker ögonlysningen bara ett år?

LG: Sjukdomar utvecklas över tid.

Fråga: Varför ska SKK starta valpförmedling?

HR: Förslaget kommer att komma ut på remiss. Om klubben redan har en väl fungerande valpförmedling så kommer SKK att hänvisa till den istället och på Internet t ex länka till klubbens valpförmedling.

Fråga: Har SKK planerat andra regler än vad CSK har idag för valpförmedling?

HR: Nej

Fråga: Vad jag förstår så kan vi inte ha både gentest och ögonlysning, varför då?

UBK: Vad är det som ska gälla? Hur ska SKK förmedla informationen när någon del brutits om de är obligatoriska? SKK ser det inte som hållbart. När det gäller ögonlysning så är det viktigt att skilja på hur det hanteras i dagens system och vilken funktion det kan komma att få.

Fråga: Blir det inte samma sak om klubben ställer krav på ögonlysning för att vara med i valpförmedling?

UBK: Om man bryter mot ett hälsoprogram så anmäls man. Om klubben har ögonlysning som villkor för valpförmedling så utesluts man från den vid utebliven ögonlysning.

Fråga: Kan det vara så att vi alla har ögonlyst för att vi tror att PRA är problemet, fast det egentligen är katarakt som är det stora problemet? Ska vi sluta ögonlysa om vi går in i ett obligatoriskt program?

UBK: Man kan ha två olika program för två olika sjukdomar. Dvs OptiGen för PRA och ögonlysning för katarakt.

Fråga: Hur har pudelklubben hanterat det?

DS: De har ett ögonlysningskrav för valphänvisning, precis som Labbe-klubben.

Fråga: Är det ekonomiskt försvarbart att lägga så mycket pengar på att ögonlysa om det inte ger något säkert positivt för hundarnas hälsa?

HS: Veterinär Kristina Narfström rekommenderar att vi använder gentester och att hunden ögonlyses två ggr under hundens liv.

Fråga: Vad säger du Lennart om det?

LG: Jag rekommenderar ögonlysning tre gånger under hundens liv.

Fråga: Om vi fattar beslutet att vi ska ögonlysa under några gånger under hundens liv, kommer SKK att fortsätta att registrera resultaten?

UBK: Ja, självklart!

Fråga: Om vi använda oss av DNA-test och bara ögonlyser ibland, vad händer om man sedan upptäcker en ärftlig katarakt?

LG: För att hinna med att upptäcka det rekommenderar jag ögonlysning vart annat år.

Fråga: Har SKK några synpunkter på ögonlysningsresultat för att få registrera kull?

UBK: Ja, men bara om vi har ett obligatoriskt ögonlysningsprogram. Om vi har ett frivilligt program i klubben så lägger sig inte SKK i hur klubben sköter det. Däremot så kommer alla resultat att registreras och redovisas.

DS: Om vi väljer ett frivilligt program förordar styrelsen att massiv information presenteras. Klubben vill t ex också annonsera på Blocket.se för att fånga upp och slussa presumtiva valpköpare till Cockerklubbens hemsida.

Redovisning av grupparbeten:

Fördelar med ett obligatoriskt program

- Snabbt rensat från anlaget, men till vilket pris (nackdel)?
- Andelen anlagsbärare minskar fortare än med nuvarande program.
- Alla avelsdjurs resultat syns.
- Snabba resultat

Nackdelar med ett obligatoriskt program:

- Svårt att använda en utländsk hund, pga remissen.
- Avelsbasen minskar snabbt.
- Högt pris gör att vi inte har råd att testa alla hundar.
- Vill inte ha tvång.
- Stor nackdel med obligatoriskt för jaktcocker eftersom att utbytet med utlandet är stort.
- Höga kostnader.

Övrigt

Manar till eftertanke när det gäller att carrier-hanar kategoriskt väljs bort

Fördelar med ett frivilligt program

- Om man vill så får man stor kontroll på sin avel.
- Att man kan resa vart man vill i världen för att para.

Nackdelar med ett frivilligt program

- De som vill, kan flyta vidare helt utan kontroll.

- Att det blir tillåtet att para helt otestade hundar med varandra, sjukdomen förs vidare.

Hereditärt fria avkommor – fördelar

- Låg kostnad.

Hereditärt fria avkommor – nackdelar

- Att härstamningen kan vara osäker.
- Osäker härstamning. Tycker att man ska testa med några generationers mellanrum.

Tanke och undran – Hur många generationer ska de anses fria?

Ögonlysning

- Ögonlysningen kvar, men med längre intervaller.
- Vill ha ögonlysning kvar men vartannat år.

Uppstyrning?

Valpförmedlingen

- Mycket info behövs.
- Kvalitetssäkring – om man följer givna regler så ska man kunna få ange det på sin hemsida.
- Båda föräldrarna ska vara testade för att vara med. Så att man inte snålar med att testa sin egen tik.

Övrigt

- Kom ihåg! Anlagsbärare = Frisk hund
- Inte prata så mycket om sjukdomarna hela tiden. Det verkar som att rasen är sjuk, fast det inte är så.
- Förslag på att stimulera utbildning och att det skulle kunna vara inom klubbens egen regi. SKK har lite aktiviteter.
- Viktigt att utbilda och stötta uppfödare för att öka kunskapen. Skapa en positiv attityd istället för att begränsa med hjälp av restriktioner.
- Vi måste tillåtas ta ansvar för vad vi gör.
- Vi har nått långt idag. Risken att det ska gå illa är liten.

Årsmötet kommer att ställa frågan om obligatoriskt eller frivilligt och ordförande Daniel Svensson berättar att styrelsen förordar den frivilliga vägen. För en bred förankring av beslutet riktar Daniel en vädjan att alla ska komma på årsmötet och delta i omröstningen. På årsmötet ska frågan om vi ska tillåta registrering av hereditärt fria också avgöras. Även hur valpförmedling ska gå till kommer att behandlas. Vi behöver därför tänka igenom vad vi vill ställa för krav för att kullar ska förmedlas av klubbens valpförmedling?

Lennart Garmer berättar att hans syn när det gällde labradorklubben var att det skulle vara frivilligt, han förordar det alternativet även för cockerspaniel.

Helena Rosengren menar att SKK går mer och mer på frivilliga program. Hon menar att vi ska satsa på frihet under ansvar och utbilda våra medlemmar och valpköpare. Ser man att det går åt fanders så finns möjlighet att ändra sig.

Ulla-Britt Karlmann som varit golden retrieveruppfödare berättar att de inom dess rasklubb alltid haft ett frivilligt program och att det haft mycket bra resultat på det.

Helena Rosengren förtydligar att om vi beslutar om ett frivilligt program så kommer det snabbt att genomföras av SKK, genom att restriktionerna lyfts bort. Om det däremot blir ett obligatoriskt program så genomförs det först från nästkommande årsskifte.

Terese Olofsson skadehandläggare på Agria berättar om försäkringar. Det här avsnittet i konferensen handlar inte så mycket om PRA och ögonsjukdomar varför det här bara behandlas summariskt.

När det gäller HD och veterinärvårdsförsäkringar så krävs att föräldradjuren är godkända för att man ska få ersättning för liv, eftersom att vi har ett bekämpningsprogram. När det gäller PRA och om hunden har både liv och avelsförsäkring och testas affected så betalas hel ersättning ut, eftersom att hunden betraktas som helt obrukbar.

Dog Breed Profiles – Brenda Bonnet, är baserad på statistik från ca 200.000 hundar. Det är ett samarbete mellan SKK, SLU; Agria och University of Guelph. Brenda har haft fri tillgång till Agrias hela skadestatistik, att arbeta som hon vill med. Det som är unikt med materialet är att det sträcker sig över en omfattande tidsperiod. Materialet beaktar en behandling per skada och hund per år och statistiken blir på så vis rättvisande eftersom att en hund annars kan stå för upprepade behandlingstillfällen. Materialets storlek, dvs många hundar gör att tillförlitligheten i undersökningen ökar. Liknande diagnoser slås samman, tidigare har det delats upp på olika liknande diagnoser.

Vad kan vi göra med informationen?

- Kunskap – för kunskapens skull och för att kunna göra något åt problemen.

Vad kan rasklubben göra?

Vad kan SKK göra med informationen?

Vilka är de vanligaste problemen?

Hur påverkar sjukdomsbilden i populationen

- Hundar
- Människa-hund interaktioner
- Samhället generellt?

'En viktig sjukdom är...'

Lidande

Fertilitet

Kostnader

Dödlighet

Ärftlighet

Sheltieklubben har genom en beslutsmatris vägt samman allvarligheten i olika åkommor. Även om vi t ex tycker att PRA är viktigt så har det konstaterats att t ex njursjukdom sammantaget upplevs som allvarligare.

I ABP är cocker spaniel den 11: e vanligaste rasen medan det är den 14: e vanligaste rasen som får veterinärvård.

Slutligen rekommenderar Hanna Doggyrapporten som återfinns på adressen

<http://www.doggydvh.se/sv/red/rapport/>

Ögon behandlas i nr 1 2004, nr 2 2004 (PRA) och nr 1 2005.